

**Turun Suomalaisen Yhteiskoulun
lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus-
suunnitelma 2023 - 2025**

TSYK lukio

1. Johdanto

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu on koko oppilaitoksen yhteinen prosessi: suunnitteluun osallistuvat niin opiskelijat, lukioyhteisön työntekijät kuin opiskelijoiden huoltajatkin. Tasa-arvolla viitataan Suomen lainsäädännössä sukupuolten väliseen tasa-arvoon sekä sukupuoli-identiteetistä ja sukupuolen ilmaisusta johtuvan syrjinnän poistamiseen. Yhdenvertaisuus terminä viittaa samanarvoisuuteen eri ihmisryhmien välillä. Käsitteiden lähekkäisyyden vuoksi on perusteltua liittää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat yhteen.

Opiskelijoita ja lukioyhteisön muita jäseniä on kohdeltava yksilöinä ilman heidän taustaansa koskevia oletuksia. Moninaisuuden huomioon ottaminen tarkoittaa, että ketään ei kategorisoida esimerkiksi hänen taustaansa yhdistettävien stereotyyppien kautta. Moninaisuudelle on tärkeää antaa tilaa kaikessa oppilaitoksen toiminnassa. Yhteisönsä moninaisuuden tunnustamalla ja huomioimalla lukio tukee jokaisen jäsenensä hyvinvointia, opiskelua ja työntekeä.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Turun Suomalaisen Yhteiskoulun lukion (TSYK) tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma suunnitelma on voimassa ajalla 2023–2025. Suunnitelmassa kuvataan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen kartoittaminen, kehittämistoimenpiteiden valinta, kirjaaminen, työstä tiedottaminen, toimeenpano, arviointi ja seuranta sekä toimintaohjeet syrjinnän ja häirinnän ehkäisemiseksi.

1.1. Lainsäädäntö

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. TSYKin lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa voidaan päivittää tarpeen mukaan, jotta se vastaa kulloisenkin lukuvuoden tilannetta ja tarpeita. Suunnitelma tulee kuitenkin päivittää vähintään kolmen vuoden välein ja suunnitelma sisällytetään osaksi opetussuunnitelmaa.

Tasa-arvoa tulee edistää kaikessa toiminnassa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Tarkoituksena on luoda sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

Tasa-arvolain 5 §:ssä säädetään, että viranomaisten ja koulutuksen järjestäjien sekä muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että kaikilla on sukupuolesta riippumatta samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen, sekä että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tämän lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ja nuorten ikä ja kehitys huomioon ottaen.

[Tasa-arvon toteuttaminen koulutuksessa ja opetuksessa 5§](#)

Yhdenvertaisuuslaissa kielletään välitön ja välillinen syrjintä sekä häirintä. Välittömällä sukupuoleen perustuvalla syrjinnällä tarkoitetaan tasa-arvolaisissa: 1) naisten ja miesten asettamista eri asemaan sukupuolen perusteella; 2) eri asemaan asettamista raskaudesta tai synnytyksestä johtuvasta syystä; 3) eri asemaan asettamista sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella. Välillisellä sukupuoleen perustuvalla syrjinnällä tarkoitetaan tasa-arvolaisissa: 1) eri asemaan asettamista sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun nähden neutraalilta vaikuttavan säännöksen, perusteen tai käytännön nojalla, jos menettelyn vaikutuksesta henkilöt voivat tosiasiallisesti joutua epäedulliseen asemaan sukupuolen perusteella; 2) eri asemaan asettamista vanhemmuuden tai perheenhuoltovelvollisuuden perusteella.

[Syrjinnän kieltö 7§](#)

Yhdenvertaisuuslaissa mainittuja syrjintäperusteita ovat ikä, etninen tai kansallinen alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, terveydentila, perhesuhteet, ammattiyhdistystoiminta, poliittinen toiminta, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen tai muu henkilöön liittyvä syy (esim. varallisuus, raskaus).

Häirintää on henkilön ihmisarvoa tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukkaava käyttäytyminen, jos loukkaava käyttäytyminen liittyy edellä todettuun syyhyn (ikä, alkuperä, kansalaisuus jne.) ja käyttäytymisellä luodaan mainitun syyn vuoksi henkilöä halventava tai nöyryyttävä taikka häntä kohtaan uhkaava, vihamielinen tai hyökkäävä ilmapiiri. Käyttäytyminen käsitteenä pitää sisälleen puheet, viestit, ilmeet, eleet jne.

Perustuslain 6 § mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

[Yhdenvertaisuus 6§](#)

2. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tilanteen kartoitus

2.1. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön edistyminen ja lukiomme arvot

TSYKIn lukion keskeinen arvopäämäärä on sivistys. Se on ajattelun, tahdon ja toiminnan harjoittamista yhteisössä, jonka työskentelytavoissa oikeudenmukaisuus, inhimillisyys ja opiskelijamyönteisyys ovat itseisarvoja. Sivistys on monipuolista tietojen ja taitojen hallintaa, luovuutta sekä kriittistä ajattelua. Se on myös kasvamista eettisyyteen ja yhteisöllisyyteen. Pidämme tärkeänä jokaisen opiskelijan myönteisten mahdollisuuksien tunnistamista ja toteutumista sekä opiskelijan sisäsyntyisen motivaation vahvistamista. Lukiossamme opiskelijat voivat oppia erilaisten persoonien muodostamassa yhteisössä elämänhallinnan kannalta tärkeitä sosiaalisia tietoja ja taitoja. Yhteisönä sitoudumme puuttumaan syrjintään, häirintään ja kiusaamiseen sekä edistämme ihmisten yhdenvertaisuutta.

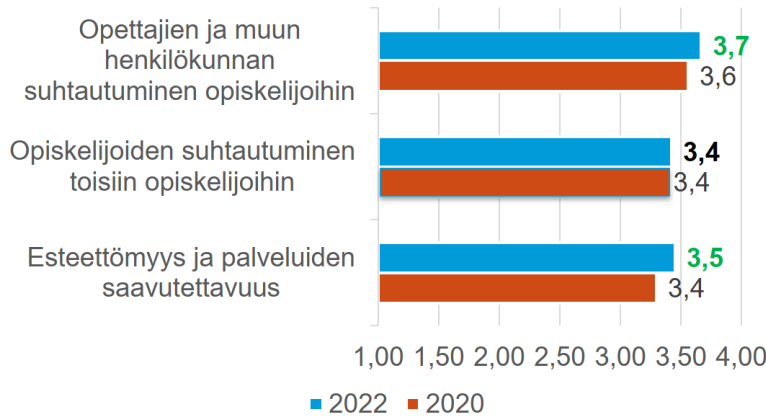
Lukiossamme toimii yleislukion lisäksi valtakunnallisen erityistehtävän saanut luonnontiedelinja, Turun kaupungin päätöksellä erityistehtävän saanut merilinja ja koulukohtaisena painotuksena on kuvataiteen opetus.

TSYKIn lukio tekee yhteistyötä muiden Turun lukioiden kanssa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelussa. Tavoitteena on työn tasalaatuisuus kaikissa oppilaitoksissa. Opiskelijat ovat olleet mukana kehittämässä alun perin vuonna 2016 tehtyä kyselyä, jotta se palvelisi parhaalla tavalla lukioiden tarpeita. Opiskelijat antavat matalalla kynnyksellä palautetta oppilaitoksen toiminnasta esimerkiksi opiskelijakunnan hallituksen kautta. Opettajia kannustetaan hankkimaan täydennyskoulutusta tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden teemoista.

Turun lukioiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely toteutetaan kahden vuoden välein. Ensimmäinen kysely toteutettiin 2016. Syksyllä 2022 toteutettu kysely oli neljäs.

Kyselyssä oli kolme pääosa-aluetta. Oheisesta kaaviosta näkyy vuosien 2020 ja 2022 tulokset:

Tulokset osa-alueittain

Jokainen osa-alue koostuu useasta väittämästä.

Vuonna 2020 tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittämiskohteet olivat häirinnästä, epäasiallisesta kohtelusta ja / tai kiusaamisesta tiedottaminen, ryhmäyttäminen ja opettajat kohtelevat opiskelijoita tasa-arvoisesti sukupuolesta riippumatta.

Keväällä 2022 toteutetussa lukioiden hyvinvointikyselyn tulosten perusteella oli nähtävissä, että valittujen painopistekohtien tulokset olivat parantuneet verrattuna vuoden 2020 tuloksiin (asteikko 1-5).

Yhteistyö ja ilmapiiri/ opiskelijat

Väittämä	TSYK 2022	TSYK 2020	Kaikki lukiot 2022	Kaikki lukiot 2020
Opiskelijoiden väliset suhteet ovat hyvät.	4,04	4,00	3,95	4,00
Ryhmässä työskentely sujuu meillä hyvin.	4,18	4,10	4,03	4,05
Opettajat ovat ystävällisiä.	4,34	4,11	4,17	4,13
Opettajat kohtelevat opiskelijoita yhdenvertaisesti.	4,18	4,00	4,07	3,99
Opettajat kohtelevat kaikkia opiskelijoita tasa-arvoisesti.	4,21	4,08	4,11	4,07

2.2. Opiskelijamäärä ja kysely

Lukuvuonna 2022-2023 TSYKin lukiossa tilastointipäivänä 20.9.2022 oli **710** opiskelijaa. Lokuussa 2022 toteutettiin Turun toisen asteen yhteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely lukiossamme suunnitelman laatimista varten. Kysely toteutettiin ryhmänohjauksen yhteydessä Webropol-kyselynä. Kyselyyn osallistuivat kaikki vuositasot. Kysely lähetettiin opiskelijoille Wilma-järjestelmässä ja siihen vastasi **507** opiskelijaa. Vastausprosentti oli **71,04 %**.

2.3. Tasa-arvon toteutuminen opiskelijavalinnoissa

TSYKIn lukioon otetaan vuosittain 230 opiskelijaa, joista 125 otetaan yleislukiolinjalle, luonnontiedelinjalle 75 ja merilinjalle 30. Yleislinjalle valinta tapahtuu peruskoulun päättötodistuksen lukuaineiden mukaisessa paremmuusjärjestyksessä. Luonnontiedelinjalle haettaessa huomioidaan päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvo ja lisäksi painotettavat aineet: biologia, fysiikka, kemia, maantiede ja matematiikka. Merilinjalle haettaessa huomioidaan päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvo ja lisäksi painotettavat aineet: äidinkieli, A-kieli ja matematiikka. Valinta suoritetaan valtakunnallisessa yhteishaussa. Hakijoiden määrä vaihtelee vuosittain.

2.4. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen selvittäminen, käsittely ja tiedottaminen

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen selvittämisessä on hyödynnetty loppuvuodesta 2022 tehdyn kyselyn tuloksia. Kyselyn tulokset ja aiheeseen liittyviä teemoja on käsitelty ryhmänohjauksessa 29.11.2022. Opiskelijat ovat saaneet ehdottaa mielestään tärkeimpiä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittämiskohteita ryhmänohjauksen lopuksi. Näiden pohjalta valitaan lukuvoosille 2023–2025 TSYKIn lukion kehittämiskohteet. Tulokset on esitelty myös LUMO-ryhmässä (edustajat opiskelijoista, huoltajista ja henkilökunnasta) sekä opettajakokouksessa.

Suunnitelman valmistuttua ryhmänohjaajat esittelevät tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman opiskelijoille. Suunnitelma on tämän jälkeen nähtävissä lukion kotisivuilla.

3. Kyselyn tulokset

TSYKIn lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanne on kokonaisuudessaan hyvä. Asteikolla 1-4 alle 3,5:n menevät arvot on otettu huomion kohteeksi.

Opettajat ja muu henkilökunta kohtelevat samanarvoisesti osion kysymyksissä keskiarvo oli 3,7 (vuonna 2020 3,6). Tämän kysymysoosion sisällä ei jääty yhdessäkään kohdassa alle tarkasteluvun 3,5.

Opiskelijoiden suhtautuminen toisiin opiskelijoihin osion kysymyksissä keskiarvo oli 3,4 (vuonna 2020 3,4).

”Opiskelijat kohtelevat toisiaan kunnioittavasti riippumatta” – kysymyksissä keskiarvo oli 3,4 (vuonna 2020 3,4).

Kyselystä saadut tulokset kiusaamisen, syrjinnän ja häirinnän osalta olivat samansuuntaiset aikaisempiin kyselyihin nähden. Mahdolliset näihin liittyvät tapaukset, jotka tulevat henkilökunnan tietoon selvitetään ja käsitellään asianmukaisesti.

Vastauksissa nousi esille yhteishengen vahvistaminen järjestämällä yhteistä tekemistä, keskustelemalla kiusaamisesta, säännöistä ja tiedottamalla toimintatavoista.

Opiskelijoiden kokemus esteettömyydestä ja palveluiden saavutettavuudesta on parantunut verrattuna vuoteen 2020.

Aiemmassa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kehittämiskohteet, tavoitteet ja toimenpiteet olivat seuraavat:

Kehittämiskohteet

Kiusaamisen ennaltaehkäisy ja erilaisuuden hyväksyminen

Ryhmäytyminen

Tavoitteet

Kaikki kokevat tulevansa hyväksytyiksi

Yhteisöllisyyden lisääminen koko lukiossa ja ohjausryhmissä

Koko lukion väki toimii yhdenvertaisuutta edistävästi

Toimenpiteet

Ykkösten oman ryhmän oppitunnit lukio-opintojen alussa

Kakkosten ryhmäyttäminen

Kulttuuri-iltapäivät

Keväällä matkat tietyille ajan jaksolle, koulussa oleville yhteisöllistä toimintaa, opettajakokouksessa lukuvuoden alussa mietitään ryhmäyttämistä kursseilla

Isossa lukiossa ryhmäyttäminen on haasteellista. Kursseilla voi olla opiskelijoita vuositasoista riippumatta. Ryhmäyttämisen merkitys kurssien alussa on erittäin tärkeää. Ryhmäyttämisen merkitys koronan aikana on ollut etäopiskelun aikana tavallista haasteellisempaa.

4. Toimenpiteiden valinta

Opiskelijoiden ehdotusten pohjalta on valittu lukuvuosille 2023–2025 painopistealueet.

kehittämiskohde	tavoitteet	toimijatahot	ajankohta	seuranta
Yhteisöllisyyden lisääminen	- lisätään ryhmäyttämistä periodien alussa sekä oppitunneilla - koko lukion yhteisöllisyyttä lisäävää toimintaa	- yhteisöpedagogi - OKH - tutorit - opettajakunta - muut ulkopuoliset tahot	- yhteisöpedagogi kevätlukukausi 2023 - 2023-2025	tulevat kyselyt

5. Toimintaohje

Jokaista oppilaitoksen jäsentä tulee kohdella asianmukaisesti ja kunnioittavasti. Opiskelijalla on laissa määritelty oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Syrjintä tai häirintä ei ole koskaan sen kohteeksi joutuvan syytä.

Tasa-arvoisessa ja yhdenvertaisessa oppilaitoksessa ei ole häirinnän sivustaseuraajia. Uskalla puuttua häirintään ja puolusta sen kohteeksi joutunutta.

Tunnista omat asenteesi

- Älä oleta. Jokainen on yksilö.
- Anna henkilön itse määritellä itsensä.
- Huolehdi, että kaikkien ääni pääsee kuuluville.
- Ole kriittinen oppimateriaalien suhteen. Millaisia stereotypioita ne toistavat; ketkä jäävät näkymättömiksi?
- Luo kaikkia arvostavaa ilmapiiriä!

Opiskelija: Jos joudut epäasiallisen kohtelun tai kiusaamisen kohteeksi, kerro asiasta oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluvalle (esim. ryhmänohjaajalle, aineenopettajalle, rehtorille, terveydenhoitajalle tai kuraattorille). Mikäli häiritsijänä tai kiusaajana on opettaja, ota yhteyttä rehtoreihin.

Opettaja / rehtori: saatuasi ilmoituksen häirinnästä tai epäasiallisesta kohtelusta, keskustele asianosaisten kanssa. Kutsu asianosaiset myös yhteiseen keskusteluun. Osapuolet kertovat

oman näkemyksensä tapahtuneesta. Sovi tilanteen ratkaisemiseksi tarvittavat toimenpiteet sekä se, miten seuranta toteutetaan. Laadi tapahtuneesta kirjallinen muistio. Mikäli tilanne ei korjaannu, tulee ottaa käyttöön lukiolaissa mainitut kurinpitotoimet.